

Школска 2018/2019. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
4. разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
	<p>Пажљиво прочитај следећу реченицу (која је узета из једног афоризма Душана Радовића) и одговори на питања 1–6.</p> <p>Некада су школе биле ретке и удаљене од кућа, па се најлепши део детињства и младости проводио на том дугом путу између куће и школе.</p>	
1.	<p>У овој комуникативној реченици две независне предикатске реченице повезане су везником <i>па</i>. Напиши какав однос између тих двеју ситуација он означава:</p> <p>_____</p>	
2.	<p>У 1. независној предикатској реченици предикат је:</p> <p>а) прост; б) сложен; в) глаголски; г) копулативни.</p> <p>Заокружи слова испред тачних одговора.</p>	
3.	<p>Како се прецизно зове синтаксичка јединица <i>удаљене од кућа</i>?</p> <p>_____</p>	
4.	<p>Предикат 2. независне предикатске реченице:</p> <p>а) повратан је глагол; б) неповратан је глагол; в) стоји у активном облику; г) стоји у пасивном облику; д) стоји у персоналном облику; њ) стоји у имперсоналном облику.</p> <p>Заокружи слова испред тачних одговора.</p>	
5.	<p>Именичка синтагма чија је главна реч <i>пут</i> има следећи број атрибута:</p> <p>а) два; б) три; в) четири; г) пет.</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
6.	<p>Придев <i>удаљен</i> добијен је начином творбе који се назива _____.</p>	
7.	<p>У реченици <i>Нема више комараца, све је мање птица и риба</i> нема везника између две независне предикатске реченице. Одсуство везника се назива _____.</p>	
8.	<p>Именица <i>комарац</i> из претходног примера има следећу синтаксичку функцију:</p> <p>_____.</p>	
9.	<p>Глагол <i>имати</i> у примеру из 7. задатка употребљен је у презенту, а алтернира са глаголом _____, који се употребљава у свим другим глаголским облицима.</p>	

Бр.	Питања	Поени
10.	У афоризму <i>Будите неко пре него што постанете нешто, да се имате на шта вратити</i> , израз пре него што назива се: а) предлошки израз; б) везнички спој; в) везнички израз; г) клише. Заокружи слово испред тачног одговора.	
11.	У афоризму из претходног задатка заменица <i>нешто</i> употребљена је у следећој синтаксичкој функцији: _____.	
12.	У афоризму из 10. задатка зависна реченица <i>да се имате на шта вратити</i> припада следећој врсти зависних реченица: _____.	
13.	Диглосија је: а) такво стање у једној вишејезичној заједници да два језика имају различите друштвене функције; б) такво стање у једној вишејезичној заједници да два језика имају исти статус у друштву; в) исто што и билингвизам. Заокружи слово испред тачног одговора.	
14.	Напиши коју конституентску вредност има подвучена зависна реченица: Реци ми <u>зашто си ме звао</u> . _____	
15.	Подвучи називе говорних чинова: обавештење, императив, савет, заповедна независна реченица.	
16.	Напиши какво значење има футур у следећем примеру: Ајнштајн, који <u>ће</u> касније <u>поставити</u> теорију релативности, није у школи добро радио математику. _____	
17.	Напиши прецизно коју комуникативну функцију има реченица <i>Најавили су поплаве!</i> : _____	
18.	У језику се најбрже мењају: а) речник (вокабулар); б) граматика; в) гласови. Заокружи слово испред тачног одговора.	
19.	У следећем афоризму подвучи прилошке конституентске речи: Немојмо толико бринути о деци. Ни нама нико није давао никакве шансе, па погледајте докле смо догурали.	
20.	Балканском језичког савезу: а) припадају сви дијалекти српског језика; б) припадају призренско-тимочки и зетско-рашки дијалекат; в) припада призренско-тимочки дијалекат. Заокружи слово испред тачног одговора.	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2018/2019. година
Републичко такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе

4. разред

Решења

1. (узрочно-)последични
2. а), г)
3. придевска синтагма
4. б), г), д)
5. б)
6. попридевљавање / претварање / конверзија
7. асиндет
8. логички / семантички субјекат
9. *бити*
10. б)
11. допунског предикатива (допунски предикатив)
12. намерним / финалним (намерна / финална)
13. а)
14. именичку
15. обавештење, савет
16. релативно
17. експресивно обавештење
18. а)
19. *толико, докле*
20. в)